

טיולי החוג לידיעת הארץ 2018-2019

סובב כנרת "

טיול מס' 1 1910/18

עם המדריך- ג'אדה בולוס

סיור זה יעסוק בתקופת חייו של ישוע באזור הכינרת, והוא ילווה בקריאה מטקסטים נבחרים מהברית החדשה שממחישים את תורתו של ישוע ואת מהות נסיו ומעשיו. כמו כן נעסוק במשמעות הפרפיגורציה ובקשר שבין הסיפורים שבתנ"ך ובברית החדשה ובאוקלוסיות השונות שחיו יחדיו בכינרת. בין האתרים שנסייר בהם כנסיית הר האושר, כנסיית הלחם והדגים, בית הכנסת של כפר נחום ועוד.

רמלה- ספורה של העיר שנדדה

טיול מס 2- 23/11/18

עם המדריך- שמעון גת

העיר רמלה, נראית במבט ראשון כיישוב שכוח אל. אולם מתחת להזנחה ולעזובה מתנוססות פנינים אמתיות. נפתח באזור המסגד הגדול. אתר זה אינו אלא כנסייה צלבנית עצומה שהשתמרה בצורתה המקורית בזכות העובדה שהוסבה, במאה ה-13, למסגד בידי סולטאן ממלוכי. לאחר מכן נטייל ברגל בין סמטאות העיר ה"עתיקה". נעסוק בעדותיה השונות: ארבע קהילות נוצריות, אוכלוסייה מוסלמית מגוונת ויהודים שהגיעו לכאן כמעט מכל פינה על כדור הארץ. נבקר ברובע הארמני הנטוש ונשמע את סיפורה של עדה מיוחדת זו. נכיר את מנזרי רמלה על הסיפורים הקשורים בהם. לא נחמיץ את המקום בו הוכיח נפוליאון בונפארטה את כושרו כצלף. אתר המסגד "הלבן", בו עומדים שרידים של מסגד מפואר מימי הביניים ומולם מתנוסס לתפארת מגדל רמלה, שנבנה בשנת 1318. פה היה ליבה של העיר המפוארת שנוסדה בראשית המאה השמינית. נעסוק כאן בשאלה כיצד נעלמו שרידי עיר זו כליל מעל פני האדמה. בריכת הקשתות המפורסמת, בה נתנסה בשייט מתחת לפני הקרקע, ממש כמו גיבורי הסרט "חסמבה". נסיים את סיורנו באמת מים מרשימה שבנה מייסד רמלה, סולימאן בן עבד אל מלכ, להשקות את 60,000 תושבי העיר ולהפעיל את

מפעלי התעשייה הרבים שפעלו בה. אמה זו העבירה בשעתה כמויות מים גדולות יותר מכפי שהעבירו מרבית האמות הקדומות בא"י.

טיול מס 3 – 28/12/8 בעקבות הל"ה ופרשת גוש עציון

עם המדריך – משה חרמץ

הרטוב: נפתח את סיורנו במושבה הרטוב, מושבת הספרדים הראשונה בארץ, שהקימו יוצאי בולגריה. המושבה שימשה בסיס יציאה למחלקת ההר – הל"ה – בדרכה לגוש עציון הנצור. גבעת הקרב: ניסע לתצפית על גבעת הקרב. שם נבחן את השיקולים, סיכויים מול סיכונים, כפי שעלו מהמחקר המקיף על הקרב שנעשה לאחר מלחמת ששת הימים. המוזיאון לתולדות גוש עציון: המוזיאון מציג את סיפור ההתיישבות של הגוש משנות העשרים ועד לנפילת הגוש ערב ההכרזה על מדינת ישראל. "העץ הבודד": עץ אלון ענק, מרשים, שהפך לסמלו של גוש עציון.

טיול מס' 4 25/1/19 בציר שנת 505 היה מצוין!

טיול מרתק לשבטה והאזור

עם המדריך- יואב אבניאון

קשה להאמין - אבל בשנת 505 לספירה פרוחה בנגב חקלאות משגשגת ויין מהמדבר שווק באגן הים התיכון! נרד לעיר הרפאים שבטה ונתחקה אחר קורותיו המרתקים של העם הנבטי. במשך כאלף שנים פעל כאן עם כישרוני ומיוחד ששינה תדיר פניו ואמונתו. ננסה להבין כיצד כוסה אז הנגב השחון מטעים, כרמים ושדות דגן. נעקוב אחרי התופעה המסקרנת והייחודית - תלילאת-אל-ענב, אלפי תלוליות אבנים סדורות כחיילים, מה סיפורן? מי מחמשת ההסברים לתופעה נכון? הסיור יתמקד בשבטה -נראה מה קרה לנגב מאז ונראה כי תושביו הנוכחיים ששבים ונוטעים כרמי ענבים וזית.

נספר את סיפור חיו של הבוטניקאי מיכאל אבן ארי ושל רעייתו הנמרצת ליזלטה ששחזרו חווה חקלאית קדומה. לאחר ארוחת צהרים בפתחת ניצנה נסייר בחמוקי ניצנה.

טיול מס' 5 – 15/2/19 עמק בית שאן בין אנרגיה ירוקה וגשרים של שלום

עם המדריך: גיל ברנר

עליה לגלבווע ונסיעה בדרך נוף גלבווע .
המשך נסיעה בדרך נוף גלבווע תצפית ערן ודובי שמיר :אב ובן שנפלו במלחמות ישראל , סיפור בית הכנסת של רחוב בקיבוץ עין הנציב .
ביקור באתר קיר ירושלים בקיבוץ שלוחות.
ביקור בקפה גלריה בקיבוץ מעוז חיים והכרות עם עבודות הפסל והאומן אסף ליפשיץ .
נסיעה בדרך הנוף והצפרות מגשר שייח חוסיין - כפר רופין ועד מאגר שפעה.
תצפית וביקור במנהרת מסתור חדשנית ומיוחדת לצילום בע"ח בטבע , סיפור אתר התיישבות של הגרמנים הטמפלרים ליד קיבוץ שדה אליהו .
נסיעה בכביש החדש דרך מטעי החוחובה של קיבוץ טירת צבי אל פרווייקט " שער הירדן " .

טיול מס 6 - 1/3/19 הבדווים במדבר יהודה- עולם הולך ונעלם

עם המדריך – דר ירון עובדיה

החברה הבדווית במדבר יהודה כמעט ולא נחקרה וכמעט ואינה מוכרת. הם אינם אזרחי מדינת ישראל ורובם לא נמצאים על צירי נסיעה של ישראלים. בסיור זה ננסה להכיר מעט מחייהם בעבר, בהווה ואולי בקריצה לעתיד.
נתחיל בבקעת נועיימה שצפונית ליריחו לראות מאהלים של שבטים שונים ביקור אצל משפחה בדווית, ביקור באתר נבי מוסא הקדוש למוסלמים ומהווה את בית הקברות הבדווי המרכזי באזור.
נעלה לתצפית מהמצודה הצלבנית שנמצאת מול אתר השומרוני הטוב כדי לראות את מרחב אדומים ולהכיר את הפוליטיקה המקומית,
נבקר בבית ספר בדווי ובמאהל נוסף הנקרא ח'אן אלאחמר.

טיול מס' 7- 12/4/19

"ליל כל המטוסים"

עם המדריך: אבי משה סגל

בלילה הסוער של ה- 25 בפברואר 1946, הגיחו מתוך העלטה בהתגנבות יחידים שלוש חוליות של לוחמים מאומנים ונחושים ונעו לעבר שלושה משדות התעופה השמורים ביותר של חיל האוויר המלכותי הבריטי בפלשתינה. מטרתם של לוחמי אצ"ל ולח"י אלו, הייתה השמדת המפציצים ומטוסי הקרב שעסקו בצייד אוניות המעפילים, אשר נשאו את "שארית הפליטה" לחופי הארץ.

עמוסים במטעני נפץ ובסולמות חדרו צוותי הקרב ליעדיהם בסירקין בלוד ובקסטינה (חצור) ופוצצו עשרות ממוטוסי חיל האוויר המלכותי שחנו בהם. אולם, ההשתלשלות הדרמטית של האירועים בארץ- ישראל מכאן ואילך השכיחה את "ליל המטוסים" ומחקה את הדיו מלב האומה.

אנו ננסה לשחזרו במסע שיפתח בסירקין, יימשך בלוד ויסתיים בחצור. בדרכנו נחלוף על פני בסיס תל-נוף (עקיר) ונספר על גניבת הנשק הגדולה של האצ"ל משם, שהסתבכה וסופה שמבצעה נמלטו כשהם ספונים "שבעה עשר בג'יפ".

את שורת פעולות הקומנדו הנועזות של המחותרות נגד בסיסי חיל האוויר הבריטי נשחזר בהובלתם ובהנחייתם הפעילה של המתכננים והמבצעים יוצאי המחותרות.

טיול מס' 8- 31/5/19

קונצרטיוול בקיסריה העתיקה

מקהלת נעמה – טיול ערב

עם המדריכה: נין קלקין ומקהלת נעמה

נטייל באתרי קיסריה העתיקה לעת השקיעה בליווי הרכב מוזיקלי של זמרות שיילוו את הטיול במוזיקת א-קפלה נפלאה. נשמע שירי אהבה, שירת ליטורגיקה, שירי ים ודייגים.

נבקר בוילה רומית עם פסיפס הציפורים המרהיב, נטייל על שפת הים בחוף האקוודוקט.

נבקר באתרי קיסריה העתיקה באתרים הצלבניים ובנמל העתיק.

הערות: בסיום הטיול יינתן זמן חופשי לארוחה/ישיבה בבית קפה בקיסריה. יציאה בשעה 16.30.

חזרה משוערת 22.00.